

NAISTE HÄÄL

Viimastel kuudel on palju räägitud naistest. Nende suurtest töödest ja tegemistest, mis jäänud tagaplaanile. Nende vaiksest alistumisest ja kannatustest, mis nüüd päevavalgele tulnud. Naised on esinenud inspireerivate kõnedega, kõnetades eelkõige teisi naisi, aga mis peamine – noori tütarlapsi, kes saavad loodetavasti kasvada hoopis teises ühiskonnas, kus pole klaaslage ega palgalõhet ning kus tõesti eksisteerib võrdsus. Mitte ainult sõnades, vaid ka tegelikus elus.

Haridus ja õppekirjandus on valdkonnad, kus naiste hääl on kõlanud küll. On ju valdav osa pedagooge naised ja ka autorite hulgas kaldub arvuline kaalukauss naiste poole. Kirjastuse poolt vaadatuna ei oma autori sugupool küll mingit rolli. Tingimused ja võimalused on kõigile ühesugused.

Ka sellesse Koolibri Uudiste numbrisse on pikema artikliga kokku sattunud mitu tähelepanuväärset naist, õpetajat, tegutsejat, jagajat.

Alli Lunter on pikaage kogemusega eesti keele õpetaja Viljandist. Tema õpetajate algas 45 aastat tagasi ja sellest oli põnev lugeda käesoleva aasta 12. jaanuari Õpetajate Lehest. Alli Lunter on olnud algusest peale ehk 20 aastat riigieksamitööde hindaja. Sellest hindamatust kogemusepagasist on välja kasvanud mitu õppematerjali: „Kirjandiõpetus“, kirjanduskonspetsid põhikoolile ja gümnaasiumile, õpilaste ja õpetajate suur lemmik „Gümnaasiumi

eesti õigekeele vihik“, riigieksami töövihik „Lugemisest kirjutamiseni“ ning nüüd kõige värskem abimaterjal „Sõna loob“. Viimane tutvustab 36 kirjandusžanri lühikeste selgituse ning näidetega eesti kirjanikelt ja Viljandi kooliõpilastelt. Alli Lunter teab tänu kogemusele täpselt, mida õpetaja ja õpilane vajavad, ning oskab neile seda sobival moel pakkuda, mis muudabki tema

õppematerjalid kasutajate hulgas nii populaarseks. Alli Lunter on naine, kellel on oma arvamus ka mitmete hariduselu valupunktide kohta ja ta ei ole kartnud neid avaldada.

Reet Bobõlskit tutvustab artiklis pikemalt tema pikaage toimetaja ja kaasautor Margit Ross. Reeda töövoime ja mitmekülgsus – õpetab ta ju peale eesti keele Rakvere gümnaasistidele ka majandust –

äratab austust ja imetlust. Täna sel päeval võib öelda, et kõige rohkem imetlust tekitab tema lõpmatu fantaasia enneolematute ametitega tegelaste väljamõtlemisel. Kes on ikkagi see, kes värvib mustikad siniseks, maasikad punaseks ja kukeseened kollaseks? Kes toob rõõmu ja kes tedretäpid? Sellistele keerulistele küsimustele on nagu muuseas vastuse leidnud üks meie tuntuim eesti keele õppekirjanduse autor.

Kristel Vilbaste nimi ei vaja pikemat tutvustamist. Loodusenaine, kellel on looduse tähed selged ja kes soovib sama õpetada lastelegi. Kunagi sai Eesti Päevalehe tagaküljel koos temaga aastaringi edenemist jälgitud ja autori sõnaseadmise oskust imetletud. Nüüd on sarnased lood kogutud juba teise kogumikku, mil seekord nimeks „Sipelgahapu“. Detailrikkad ja värvirõõmsad ja mis peamine – tõetruud – pildid on raamatusse joonistanud vägev kunstnik Anastasiia Kuusk.

Ja lõpetuseks keraamikud – Piret Ellamaa, Tiia Põldmets ja Anna-Maria Vaino. Kolm tragi naist, kes on Tallinnas Nõmmel loonud hubase keraamikaooasi, kus huvilised lapsed ja täiskasvanud saviringides imesid teevad. Lõpuks on mõned käepärased tööd ka raamatusse saanud ja igauks saab proovida, kas saab hakkama!

TEIE KOOLIBRI

LOODUSE TÄHTI LUGEDES

Elame ajal, kus taimede ja loomade ilm meist aina kaugemale jääb. Juba on õpetajaid, kes pole lapsepõlves üles kasvanud kättpidi mullas ja linnuvile suus. Kuis saame siis loodustarkusi lastele õpetada? Ega saagi. Kõige paremini õpib laps loodusest endast ja õpib siis, kui saab seda kasutada.

Mu vanaisa Gustav Vilbaste kirjutas 1934. aastal oma raamatut „Meie kodumaa taimi rahva käsitluses“ sisse juhatahes: „Osa taimi tunnevad peaaegi kõik arenenud külainimesed, osa kohta on teadmisi vaid üksikuil, nn „tarkadel“. /-/ Üldse tunneb arenenud külainimene keskmiselt 100–150 taimet, harva mõni taimedest rohkem huvitatud isik vahest paarsada või natuke üle selle. /-/ Peamiselt on taim olnud vahendiks teatud toimetusel või praktilisel kasutamisel igapäevases elus ning sagedasti kajastub niisugune käsitlus ka nimes. Taimi, mis oleksid seotud muinasjuttudega või usundiliste motiividega, on meil eestlastel väga vähe.“

Milliseid taimi kasutame igapäevases elus või milliste loomadega suhtleme? Kuidas siis õpetada lastele looduse algtõdesid?

Kord kakskümmend aastat tagasi, kui mu esimene tütar Maarja oli teadmishimu täis väike tüdrukutirts, võtsin ette eksperimendi. Et õpetan talle iga päev 5 taimet selgeks. Nii me siis käisime Otepää lähistel niitudel taimemääraja näpus ja õppisime järjest: angervaks, angerpist... Kolmandal päeval katkes minu kannatus. Lapse ind oli juba enne lakanud.

Hakkasin siis tasapisi kirjutama tavalisematest taimedest ja loomadest lugusid oma lastele, need lühikesed lood said avaldatud Tähekeses. Nüüd on neist ilmunud Koolibri kirjastuselt kaks raamatut: 2014. aastal „Metsa rüpes“ ja nüüd „Sipelgahapu“. Eelkõige on need lood meie kõige tavalisematest taimedest ja loomadest. Nii nagu neid lastele meelde jäävalt õpetada. Väiksematele saab neist tekste ette lugeda ja suuremad ise lugeda, mitmed lood on leidnud juba koha ka koolilugemikes.

Aga „Sipelgahapu“! Mis teile sellega seostub? Mäletate lapsepõlvest väikest hirmu kuklaste ees, aga ka seda, kuidas maikuu sipelgapessa pistetud kooritud pajuoks pärast lõhnas ja kui põnev oli see hapu maitse? Ja kas teadsite, et metsas minestanud last saab kiiresti turgutada, kui talle panna nina alla sipelgapessa hoitud taskurätt?

Raamatu tagakaanel tuleb alati lühidalt ära öelda, millest raamat kirjutab. „Sipelgahapu“ lugemakutse on selline:

„Vanal ajal arvati, et kooliküps on see laps, kes on kasvanud lillade õitega taim – põdrakanepi pikkuseks. Tänapäeval peab kooliminev laps aga kindlasti lugeda oskama.“

Selle raamatu abiga saab laps kergesti lugema õppida. Aga ta saab ka teada, kuidas loomad räägivad ja mida metsas suhu pista. Kuidas ära tunda karvaseid ja sulalisi, roheline ja õielisi. Kuidas tuld teha ja kust joogivett ammutada.

See on raamat, mis õpetab lapsi lugema looduse tähti.“

KRISTEL VILBASTE, loodusenaine

Illustratsioon: Anastasiia Kuusk

TOP 10

1

Alix Lefief-Delcourt
Sooda. 1001 võimalust

2

Alix Lefief-Delcourt,
Laurent Turlin
Aita ennast ise hiina
punktmassaažiga

3

Anna-Maria Vaino,
Piret Ellamaa, Tiia Põldmets
Keraamika kursus

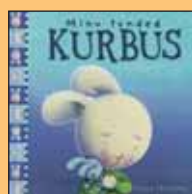
4

Kristel Vilbaste
Sipelgahapu.
Looduse lood ja
pärimused

5

Kirsteen Robson
Kirjutun ja kustutan.
Koduaias

6

Trace Moroney
Minu tunded. Kurbus

7

Katie Daynes
Miiks on vaja mesilasi?
Klapiraamat

8

Louise Avery
Kombucha ehk
teeseenejook

9

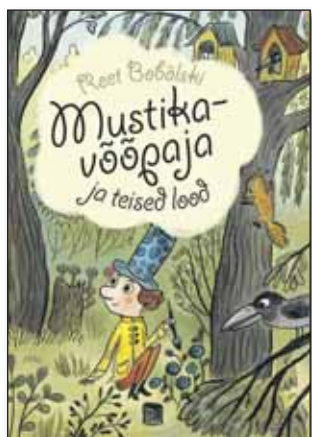
Küsimused ja vastused.
Tunne oma keha

10

Emily Bone
Kõik algab seemnest...

KOOLIKIRJANDUSEST LASTEKIRJANDUSSE – JA TEISTPIDI

Kõigile, kes on viimase kümne-viieteistkümne aasta vältel kooli ja eeskätt emakeeleõpetusega tihedamalt kokku puutunud, on Reet Bobõlski hästi teada-tuntud kui eesti keele õpivara autor. Tema nimi seisab tubli kolmekümne raamatu või vihiku kaanel, tema osalusel on valminud põhikooli 2. ja 3. kooliastme sarjad, sh lisavara, ja üks gümnaasiumikursuste õpikute. Koos Helin Puksandiga on ta kindlasti nüüdisaja viljakamaid eesti keele õpikute autoreid.

Et koolikirjanduse koostamise (ja tegevõpetaja töö!) kõrval on muuks loominguks aega napimalt, ei pruugi Reet Bobõlski lastekirjanikuna olla niisama tuntud. Siiski kinnitab otsing Estri e-kataloogis, et algaja ta selles valdkonnas ei ole. Tal on ilmunud juba kolm lasteraamatut, peale selle on tema jutte avaldatud Tähekeses (vt nt Eesti Lastekirjanduse Keskuse perioodikakataloog). Raamatute ilmumise vahel on järjekindlalt neli aastat. See üllatav asjaolu viib tahes-tahtmata järelduseni, et küllap on siis vahepeal kogunenud paras ports neid sunnita sündinud lugusid, mis ühe korraliku ilukirjandusteose kokku annavad. Reeda esimene eraldi raamatuna ilmunud lastejuttude kogu „Väike Hea Mõte“ on aastast 2009, seni viimane lasteraamat „Mustikavõõpaja ja teised lood“ tuli trükitist mõni kuu tagasi, 2017. aasta lõpus.

Niisuguse taustaga autorilt peakski nagu ootama head sõnatundmist ja keelemänguuskust – „Väike Hea Mõte“ mängib sõnade tähenduse ja samatüvelisusega loovalt ja piirideta –, „Mustikavõõpaja ja teised lood“ astub aga fantaasiamaailmas veel astme võrra kõrgemale. Otsust keelemängu seal kuigivõrd ei kohta, küll aga hulganisti vahvaid tegelasi, kes on asetatud elama ühte pealtnäha tavalisse Eesti metsatukka kusagil tavalise Eesti linnakese serval, nii et raamloos võib Liisi emalt aeg-ajalt üle küsida: „Ema, kas me elame maal või linnas?“, jäädes põnevusega ootama, mida ema seekord vastab.

Jutukogu raamivad eel- ja lõpulugu, milles Liisi oma armastatud vanaemaga aega veedab. Raamatu mahukas põhiosa ongi vormi poolest esitatud vanaema pajatatud lugudena, iga loo keskmes üks värvi-

kas tegelane. Täpsuse mõttes tuleb siiski lisada, et ühes loos on keskseid tegelasi mitu: vaarikavõõsa valevorstidest vendi on nimelt viis. Lugeja kohtub okkaotsija, vareshäälstaja, tuuletaltsutaja ja pilvepühkija ning veel hulga teiste niisama üllatavate metsaelanikega. Kõik need on isemoodi ja veidi kummalised olevused, kes on mingil viisil meie päriseluga seotud. Nii hoolitseb rõõmukülvaja selle eest, et meil ikka hea tuju oleks, vikerkaarevanaema riputab suvetaevasse imetlemiseks kõige ilusamad vikerkaared, muinasjutuvestja aga muretseb selle pärast, et lapsed raamatute lugemise asemel üha enam aega nutiseadmetele kulutavad.

Autori oskus ühendada kujutus ja tege-likkus on imekspandav. Raamatu tagakaanel esitab ta küsimusi, mis võivad tuttaval kosta paljudele lapsevanematele, mõni elavama fantaasiaga täiskasvanu on ehk isendagi käest midagi niisugust küsinud: „Kas sina tead, kuidas saavad kukeseened kollaseks ja maasikad punaseks? Kes riputab taevasse vikerkaare ning kes otsustab, missugust unenägu sa just täna öösel vaatad? Miks ühel suvapäeval puhub vin-ge põhjatuul, teisel paugutab äikesetorm, kolmandal aga särab pilvitus taevas päike? Kust saab jaaniussike tulukese, millega ta suveöös eputab, ning kust on pärit täpid linnunumunadel ja väikeste laste ninadel?“

Loomulikult saab raamatust kõigile neile küsimustele vastused. Reet Bobõlski loov vaatenurk võiks edasi küsima-vastama inspireerida ka lugejaid, sh õpetajaid, kes koolitundi lastele ja muidugi ka isendale toredat õpitegevust otsivad. Metsaelanike hulk on avatud nagu küsimustegi oma. Olgu siinkohal mõtteärgituseks lisatud veel üks viis, kuidas raamatut saab kasutada (peale lustiks lugemise mõistagi) ja mille autor ise on pakkunud, sedakorda siis intervjuuvorm:

Allikakollike, sina armastad kirjutada ja oled avaldanud hulga luulekogusid. Mida sina arvad selle raamatu lugudest?

Kõik selle raamatu lood on rõõmsameelsed ja optimistlikud, neis kõigis on peidus midagi heatahtlikku. Kuigi raamatu tegelased ei tundu realistlikud tegelased meie igapäevaelust, on neis kõigis peidus needsamad tunded ja mõtted ja igatsused, mis on olemas meis kõigis.

Mustikavõõpaja, sina tegeled mustikate ja kukeseente värvimise kõrval ka maalimisega. Mida sina arvad selle raamatu illustatsioonidest?

Raamatu illustatsioonid on teinud Elina Sildre, kes on tabanud suurepäraselt raamatu tegelaskujusid, ideed ja meeleolu. Pildid on detailirohked ning annavad tekstile palju juurde.

Kasevihastaja, kas miski selle toreda raamatu juures suutis sind ka vihale ajada?

Loomulikult läksin ma raamatut lugedes vihaseks paljude asjade pärast, sest ma juba olen kord selline – ma olen ju oma loomult juba vihastaja. Kõigepealt vihastab mind see, et mõni julgeb veel siiani kahelda, kas kõik need okkaotsijad, kasevihastajad ja unepähklinärijad on ka päriselt olemas. No mis küsimus see üldse on? Loomulikult on! Kõige enam ajas mind vihaseks aga see, et ma alles nüüd sain teada, kuidas jaaniussikesed tulukesed sappa saavad ja miks varesed vahel laulda ei oska. No kas ei aja vihaseks see, et ma olen palju aastaid koolis käinud, aga kõigest sellest kuulsin alles nüüd esimest korda!

Muinasjutuvestja, kuidas siis on, kas tänapäeva lapsed on juturaamatutest lootusetult lahku kasvanud?

Viimasele küsimusele võiks vastata õpetaja. Allakirjutanu vastaks äsjase emakeelepäeva mõttevahetuse tuules, et kaugel sellest, lapsed on lugejad küll, sest see on tõeliselt tore ajaviide, ja küsida tuleks hoopiski, kuidas taastuua raamatute juurde noorepoolsed täiskasvanud, kelle igapäevaelu ilukirjandus enam kuidagi mahtuda ei taha.

MARGIT ROSS,
toimetaja

Viis vaarikavõõsa valevorsti.
Elina Sildre
illustatsioon

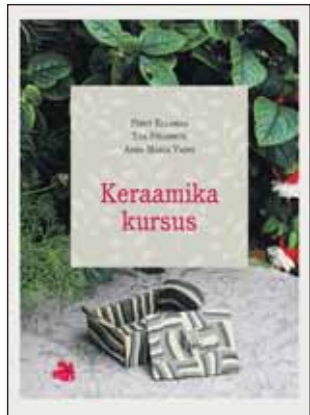
ÜRGSETE ELEMENTIDE KODUSTAMINE

Mida rohkem on meie ümber hingetuid plastmassasju ja looduslikkusest kaugeid materjale, seda rohkem hakkame hindama käsitööd. Seda toidab rõõm midagi oma kätega valmis teha, teisalt soov saada valmis täiesti erilaadne, oma meele ja maitse järgi vormitud ese.

Keraamika on üks vanimaid materjale ja põletatud saviesemeid on leitud inimastutest juba ammu enne meie ajaarvamist. Keraamikas põimuvad kõige loomulikumaal viisil ürgsed algelemendid: maa, vesi, õhk ja tuli. **Maa** elementi esindab savi kui materjal, mis maapõues just selliseks kujunenud. **Vesi** on vajalik, et saada savipulbrist voolimiseks sobiv materjal. **Õhk** aitab voolitud esemel kuivada ja oma vormi saavutada. **Tuli** tuleb appi savieseme põletamisel, kui alles hirmkõrge temperatuur eseme lõplikult valmis vormib.

Kõik need ürgsed jõud aitavad luua savimassist ainukordse eseme. Võib-olla lisab see saviesemetele mingit omaladset salapära ja ootamatust. Samas tunduvad saviesemed pihus imeliselt soojad ja kodused. Siin tunda inimese käe puudutust, mida Hiinast toodetud vabrikutöö kunagi ei anna.

Kolme sõbra ja kursusekaaslaste kokku pandud raamat „Keraamika kursus“ paelub esmalt pilku imeliste piltidega. Lopsaka roheluse keskele paigutatud savinõud näevad nii kutsuvad välja, et tahaks otsekohe keraamikastuudiosse tötata ja ise mõne seesuguse eseme valmisvoolimist

- 16 põnevat tööd, kus kasutatakse erinevaid tehnikaid.
- Tööjuhendid on ära toodud samm-sammult nii pildis kui tekstis.
- Üksikasjalikud fotod näitavad nii töövahendeid, töö käiku kui lõpptulemust.
- Rohkelt inspiratsiooni ja ideid uute esemete loomiseks.

proovida. Et autorid on saviga juba kaua aega tegelnud ja oma oskusi ka teistele jaganud, siis on neile hästi teada, millest alustada ja millega lõpetada, s.t mis valmistab rohkem raskusi ning vajab rohkem aega ja kannatlikkust.

Raamatu algul antakse asjalik ülevaade erinevatest materjalidest ja võimalustest, vaadatakse üle vajalikud töövahendid ja peatatakse ka ohutusel, mis niisuguste temperatuuridega töötamisel pole sugugi üleliigne. Seejärel näidatakse juba ese esemelt ja pilt pildilt, kuidas konkreetse töö valmistamine käib. Piltidel näeb kõike lähedalt ja selgelt, tekst abistab ja täpsustab. Iga projekti avalehel ja viimase pildina näeme valmis eset.

Tehnikaid on väga erinevaid, alustades õhemaks rullitud savist vagna vormile koolutamise, siis savipallist kausi vormimisega, saviplaadist detailide lõikamise ja kokkuliitmisega ning viimaks näidatakse ka saviribast eseme „kasvatamist“. Kunistamiseks pakutakse juba väga erinevaid tehnikaid ja stiile.

Vajalikke näpunäiteid leiab iga konkreetse töö juurest, just sealt, kus seesugune probleem võib ette tulla. Ootamatusi ja ülalatusi tuleb tööprotsessis ikka ette. Tore, kui keegi on kõik variandid juba ära proovinud ning oskab asjalikku nõu anda, mida silmas pidada ja mida vältida. Seetõttu sobib raamat nii algajatele, kes teevad keraamika valmistamisel alles esimesi samme, kui ka juba kogenumale huvilisele, kes tahab uusi tehnikaid ja nippe õppida. Kõigile neile pakub värvirohke „Keraamika kursus“ kindlasti palju inspiratsiooni ja uusi ideid.

ÜLLE KIIVET,
raamatu toimetaja

UUS!

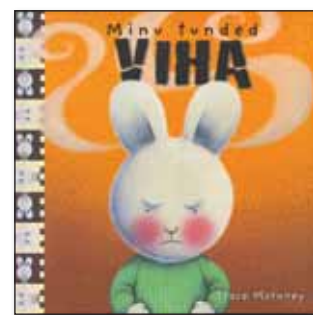
ABC TÄHEKAARDID

Komplektis on iga tähe kohta kaks kaarti – ühel suur ja teisel väike tähekuju. Üks suur ja ilus pilt jaguneb pooleks kahe kaardi peale. See võimaldab mängida tähekaartidega erinevaid mängu ja selliselt tähed selgeks saada.

Zsuzsa Tamás VÄIKESE MIMI SUURED SAMMUD

Väike Mimi on alles üsna pisike, kuid juba ootavad teda ees kaks suurt muutust. Mimi pere kolib uude kohta elama, sest vana koobas on väikseks jäänud. Kui emale-isale näib see plaan meeldivat, siis väike Mimi ei taha sellest kuulda. Tema armastab nende väikest hubast kodu väga ega ole nõus sellest kuidagi lahkuma. Õnneks leiab väike Mimi nutikas ja armas emme kõigele lahenduse. Siis aga jõuab Mimil kätte aeg hakata lasteaia käima. Aga ei, väike Mimi ei taha kuhugi lasteaeda minna, tema tahab ainult koos emmega kodus olla ja võlupilte joonistada. Kui nad lõpuks ikkagi Laukapuu lasteaeda jõuavad, ei olegi see nii hirmus, ning varsti leiab väike Mimi endale sealt kellegi, keda tal veel kunagi pole olnud – sõbra.

Trace Moroney MINU TUNDED. VIHA

Vihaseks saades tunned sageli, nagu võiksid kohe-kohe plahvatada.

Iga raamat sarjast „Minu tunded“ on hoolikalt kavandatud, et aidata lapsel paremini oma tundeid mõista ja saavutada selle käigus oma elu üle suurem vabadus. Tunnetest rääkimine õpetab lapsele, et mõnikord on normaalne tunda kurbust, viha või hirmu. Kui suhtuda valulikesse tundmustesse sallivalt, naudivad lapsed oma maailma, on õnnelikud ja oma võimetes kindlad.

Keraamika kursus

RAAMATU ESITLUS JA SAVIVOOLIMISE TÖÖTUBA

7. aprillil kell 14
Solaris keskuses
Apollo raamatupoos

Oled oodatud kogu perega!

8. Õhupallile vormitud kaus

Raamatu esitlus ja savivoolimise töötuba

Stéphane Frattini
KUIDAS SEE TÖÖTAB? 100 TÄHTSAT KÜSIMUST

Iga päev märkad kodus, tänaval ja koolis kõiksugu masinaid ja aparate, mis teevad meie elu palju lihtsamaks. Võib-olla imestad ka selle üle, kuidas saab meie koju elekter ja vesi, miks hambapastal on triibud või kuidas seep peseb? Kuidas kõik need keerulised asjad ikkagi töötavad?

Raamat võtab vaatluse alla just kõige harilikumad asjad ja nähtused. Masinad võetakse üksipulgi lahti ja vaadatakse, mis on nende sees ja mida mingi osa teeb. Pildid ja skeemid aitavad veelgi paremini aru saada, mismoodi näiteks töötab arvuti või kõlar või hoopis külmkapp. Piltidel näeb ka algusest peale kõiki töid, mida on vaja teha, et toota kas paberit ja rõivaid või kas või värvipliatseid. Samuti saame uurida, mida peab tegema selleks, et kirjad jõuaksid ühest kohast teise või filmid meie televisoris.

Raamat on jagatud viieks alateemaks: kodus, tänaval, koolis, kõõgis ja mängides. Nii leiab lihtsasti üles just sind huvitavad küsimused ja muidugi ka vastused!

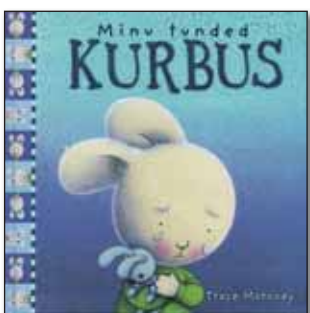

Pavla Hanáčková
ULJASPEADE KÄSIRAAMAT.
KAS OSKAD OLLA ETTEVAATLIK?

Kas oled hoolikas ja tähelepanelik? Kas oled tänaval ettevaatlik? Kas tead, mida internetis tohib teha ja mida mitte? Selles raamatus saab iga vahva uljaspäe end proovile panna ja järele uurida, kuidas olla tubli ja julge ilma näppe kõrvetamata. Vaja läheb vaid paberit ja pliiatsit ning terast meelt. Küsimusi leidub paljude teemade kohta alates sellest, kuidas turvaliselt sporti teha ja kuidas käituda liikluses, ning lõpetades sellega, mis asjad on ohtlikud kodus või internetis või hoopis veepargis.

Ava raamat ja vasta küsimustele. Nüüd tõmba vastusteht välja ja kontrolli end. Mitu õiget vastust sa said? Veelgi toredam on küsimuste-vastuste mängu mängida koos sõbraga! Hoolega tasub vaadata ka pilte ja otsida, mismoodi on valesti ja kuidas teha õigesti.

Niimoodi saadki õppida, kuidas igasugustes olukordades ohtusid vältida. Proovi ise järele – nii saad asja selgeks.

Trace Moroney
MINU TUNDED. KURBUS

Kui oled kurb, tekib tahtmine pugeda teki alla peitu ja lihtsalt nutta.

SÕNA LOOB

Sõnal on võimas vägi, sest temaga käib kaasas mõte, ning mõte oleneb omakorda sellest, kuidas sõnu ritta seatakse. Enamasti me ise ei märka, kui kujundirikas on meie ütlemine, kui raskelt võib mõjuda alltekst ja kuidas mõnikord absurdses mõttekäigus võib olla ehedam tõde. Koolieas loovuse arendamine annab võimaluse kirjanduse olemust sügavamalt mõista ka hilisemas elus.

Tekstide kogumik „Sõna loob“ on omalaadne, suunates õpilasi ja teisi kirjanduse sõpru mõistma ilukirjanduslikku vormi ja proovima oma võimeid sõnaloomes.

Õpilasi on vaja julgustada oma mõtteid väljendama, need ei jää oma tõsiduses maha täiskasvanu mõttekäikudest. Oma sõna ja väljendusviisi tuleb õppida usaldama. Olen seda kõike püüdnud oma õpi-

lastes kujundada loovkirjutamise kaudu. Ja seda klassikaliste väljakujunenud žanrite järgi, nagu näiteks aforism, marginaal, rahvalaul, novell, sonett, ood, kõne, esse, muinasjutt, retsensioon, vabavärss, epigramm, paroodia, valm, ballaad, loits, memuaar, akrostihhon, absurdijutt, krimijutt, travestia, haiku jt. Need on meie kultuuriruumis väljakujunenud traditsioonilised liiginimetused.

Et sünniks hea tekst, on kindlasti vaja eeskujutekste. Päril kindlasti vaatab noor kirjanik klassikalisi autoreid. Nii ka õpilane tahab näha eeskju. Parim eeskju on ikka kirjaniku tekst. Antud kogumikus on üle 30 näidisteksti eesti kirjanduse klassika erinevate vormide kohta ja sama palju õpilaste sõnaloomes katsetusi. Kogumik võiks olla abiks kirjanduslikesse vormidesse sü-

venemisel ja esimeste kirjanduslike katsete vormimisel. Kogumik on üles ehitatud põhimõttel: žanri selgitus, ilukirjanduse näide ning õpilaste omalooming. Materjal on reastatud tähestiku järjekorras žanrite põhjal. Kogumik on mõeldud põhi- ja keskkoolile, ning ka teistele kirjanduse sõpradele.

ALLI LUNTER,
autor

ÕPILASE TEKST

Ürgmets

SONJA, 9. KL

Ürgmetsast peegeldub elu truudust oma järjepidevas liikumises, muutumises ja organismidevahelises elujäämivõitluses. Mets sisaldab endas niipalju elu, kui on eelnevalt surma. Seemne idanemisest peale konkureerivad puud valguse, toitainete ja vee kättesaamiseks, kuni ühel hetkel pärast pikki eluaastaid langevad samale samblapõhjale, kus kaaslased ootavad. Surmast sünnib ilu, kui metsakroonide hauapaigast sirguvad noored võrsed ning igavene eluring jätkub.

Hingelind

TRIIN, 11. KL

Võib-olla on hing just see, mis määrab meie saatuse ja elutee. Kui on olemas saatus, siis kes seda juhib? On olemas HINGELIND, kes elab meie sees. Väiksena meeldis mulle väga üks raamat, mille nimi oli „Hingelind“. Isa luges seda mulle õhtuti ette, sellest ajast alates tean ma, et iga inimese sees on oma lind, kelle eest peab hoolt kandma. Muidugi ei pruugi seda uskuda, kuid ilus on niimoodi mõelda. Ja ma usun, et inimene kasvab koos oma hingelinnuga ja mida vanemaks inimene saab, seda rohkem mõistetakse teineteist. Vahel teeb inimene kahetsusväärseid asju ja siis ei saa ta oma hingelinnuga enam hästi läbi. Sellepärast peabki oma hinge hoidma, pakkuma talle hingeharidust muusika, kunsti ja kirjanduse kaudu, aga kõige rohkem armastuse kaudu. Sest kui hingelind meie sees on õnnelik, oleme ka meie tuis hingeilu. Tuleb ka ette, et mõnikord on mõnel inimesel nii raske, et hing oleks nagu seest kistud, siis tuleb hinge ravida, sest hing on meie saatus. Saatus on meie elutee.

MARGINAAAL

Marginaal on ääremärkus, mõttekild või kommentaar, esseistika väikevorm, arutleva ja mõtiskleva iseloomuga lühikirjutis.

KIRJANIKU TEKST

FRIEDEBERT TUGLAS

„Ärge uurige raamatuid, vaid elu!“

Kuid kas pole raamatuidki elu? Ka halb raamat on ometi fakt, nimelt halb fakt.

Raamatud on tihedamad kui elu. Nendes on elu ekstrakt. Need on valitud leheküljed elust: elu sügavus ja ilu, elu tühjus ning labasus.

Mõistkem näha aimult õiges valgustuses: ärgem otsigem halvast raamatust seda, mida temas pole, nimelt head raamatut, – nagu oleks psühholoogil asjata halvast inimeksplarist head otsida.

Halvimadki raamatud pole vähem huvitavad kui suur hulk inimesi meie ümber.

(Tuglas, Friedebert. Novelle ja miniatüürid. Eesti Raamat, 1978)

Kingi lapsele raamat!

SÜNNIPÄEVA-
HINNAD
8.–31. märtsini

Koolibri esindustes Tartus Aleksandri 8,
Pärnus Rüütli 33, Jõhvis Kooli 7 ja
pood.koolibri.ee

~~7.94 €~~ **3.99 €**

~~15.14 €~~ **9.99 €**

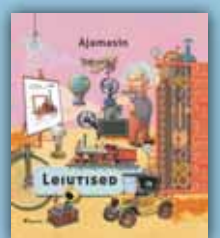
~~7.57 €~~ **4.99 €**

~~7.13 €~~ **3.99 €**

~~11.17 €~~ **3.99 €**

~~8.45 €~~ **4.99 €**

Koolibri Uudiseid annab välja AS Koolibri. Leht ilmub neli korda aastas.
Projektijuht Katrin Kliimask / Toimetaja Kadri Rahusaar / Kujundaja Tiit Tõnurist / Küljendaja Lauri Haljamaa
www.koolibri.ee / Hiu 38, Tallinn / Telefon 651 5300 / koolibri@koolibri.ee